

Львівський національний університет імені Івана Франка

Кафедра статистики
Факультет економічний

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Декан економічного факультету

_____ проф. Панчишин С.М.
" ____ " _____ 2006 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Предмет **Організація вибіркового обстеження**
Спеціальність **Економічні спеціальності**
Факультет **Економічний**

Виписка з навчального плану

№ семестру	К-сть годин	Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Залік	Іспит	СР
10	40	10	20	10			+	

Затверджено
на засіданні кафедри статистики
Протокол № 1 від "1" вересня 2006 р.
Завідувач кафедри
_____ проф. Матковський С.О.

Львів - 2006

АНОТАЦІЯ

Метою вивчення курсу є формування системи знань і практичних навичок з визначення вибіркової сукупності, організації та проведення в різних секторах економіки обстежень, результати яких забезпечують задану точність з мінімальними витратами.

Завданнями курсу є:

- вивчення особливостей методики вибіркового обстеження у зборі статистичної інформації при різних розподілах елементів генеральної сукупності;
- формування навиків розрахунку необхідного обсягу в різних способах відбору і заданій точності оцінювання,
- формування навиків контролю та коригування результатів вибіркового обстеження;
- формування навиків обстеження;
- ознайомлення з методикою і організацією проведення на практиці органами державної статистики вибіркового обстеження з питань економічної активності населення, бюджетів домашніх господарств та окремих секторів економічної діяльності,
- формування навиків підготовки, організації і проведення конкретного вибіркового спостереження.

Методика викладання дисципліни передбачає використання тренінгових методів навчання (підготовка плану конкретного вибіркового спостереження, формування генеральної сукупності та її стратифікація, оцінка необхідного обсягу вибірки, розробка інструментарію, проведення, аналіз і презентація результатів) у груповій роботі на практичних заняттях і під час самостійної роботи. Це дозволяє комплексно засвоїти знання і набути практичних професійних навичок у галузі методології і організації вибіркового спостереження.

Дисципліна має яскраво виражений теоретико-прикладний характер, і передбачає, по-перше, вивчення існуючих наукових підходів до проведення вибіркового спостереження, а по-друге - можливість перевірки застосування наукових підходів у практиці вибіркового оцінювання об'єктів спостереження органами державної статистики.

Курс „Організація вибіркового обстеження” передбачає тісні міжпредметні зв'язки із загальною теорією статистики, методологією соціологічних маркетингових досліджень та сучасними інформаційними технологіями у зборі та обробці інформації.

Робоча програма курсу складена з використанням навчальної програми дисципліни "Планування та організація вибіркового спостереження", яка розроблена Д.е.н., проф. Єріною А.М.(рецензент - Д.е.н., проф. Головач А.Г.) ·

Тематичний план курсу

- 1 Завдання і способи організації вибіркового обстеження. (1 год.)
- 2 Основи вибірки для переписів і обстежень. (1 год.)
- 3 Методи оцінювання параметрів первинної сукупності. (4 год.)
- 4 Точність вибіркового оцінок. (1 год.)
5. Визначення мінімально достатнього обсягу вибірки. (2 год.)
- 6 Організація стратифікованої вибірки. (2 год.)
- 7 Організація багатоступеневої вибірки. (2 год.)
- 8 Мала вибірка (1 год.)
9. Методологія формування вибіркової сукупності домашніх господарств. (4 год.)
10. Методологія формування вибіркової сукупності підприємств.. (1 год.)
- 11 Спеціальні прийоми вибіркового обстеження. (1 год.)
- 12 Аналіз, контроль і коригування результатів вибірки. (1 год.)
- 13 Ефективність вибірки. (1 год.)

Навчальна програма дисципліни

Тема 1. Завдання і способи організації вибіркового обстеження.(1 год.)

Суть вибіркового спостереження як різновиду несучільного спостереження, його переваги і сфери практичного застосування.

Параметри вибірки і генеральної сукупності. Поняття репрезентативності вибірки.

Основні завдання вибіркового спостереження. Основні теореми закону великих чисел.

Тема 2. Основи вибірки для переписів і обстежень.(1 год.)

Реєстр статистичних одиниць.

Єдиний державний реєстр підприємств і організацій України.

Основи вибірки у вибіркових обстеженнях домогосподарств.

Тема 3. Методи оцінювання параметрів первинної сукупності. (4 год.)

Загальні правила оцінювання для всіх способів формування вибірки.

Пряме оцінювання сумарних і середніх величин.

Оцінювання часток розподіту.

Побічні методи оцінювання: по відношенню, по регресії.

Особливості застосування кожного методу оцінювання для різних способів формування вибіркових сукупностей.

.

Тема 4. Точність вибіркових оцінок.

Властивості вибіркових оцінок.

Точкові та інтервальні оцінки. Симетричні несиметричні інтервали.

Відносна точність оцінок. Особливості оцінювання характеристик генеральної сукупності при різних способах відбору.

Тема 5. Визначення мінімально достатнього обсягу вибірки. (2 год.)

Якість даних при різній відносній точності оцінювання. Особливості розрахунку мінімально необхідного обсягу вибірки при заданому рівні абсолютної і відносної точності оцінювання.

Попередня оцінка дисперсій при різних способах формування вибірки.

Визначення обсягу вибірки при обстеженні двох і більше ознак.

Повторні вибіркові обстеження однієї і тієї ж сукупності. Ротація одиниць вибіркової сукупності. Приклади.

Тема 6. Організація стратифікованої вибірки. (2 год.)

Особливості вибірових обстежень у неоднорідних сукупностях.
Кількісні та якісні критерії якості стратифікації генеральної сукупності.
Визначення обсягів стратифікованих вибірок.
Розміщення вибірки за двома і більше ознаками. Добір квотами.

Тема 7. Організація багатоступеневої вибірки. (2 год.)

Метод підвибірок. Сфери практичного застосування двоступеневих і багатоступеневих вибірок. Побудова основ багатоступеневих вибірок.
Проста двоступенева вибірка з одиницями однакового розміру і рівними імовірностями добору. Спеціальні різновиди простої двоступеневої вибірки: гніздовий, розшарований. Подвійна вибірка з розшаруванням генеральної сукупності.
Проста триступенева вибірка. Розміщення вибірки за умови різного розміру одиниць первинної сукупності: а) імовірність добору однакова, б) імовірність добору пропорційна розміру одиниць.
Порівняння точності оцінювання альтернативних методів формування підвибірок.

Тема 8. Мала вибірка

Поняття малої вибірки. Особливості розподілу статистичних даних малої вибірки.
Імовірності розподілу похибок малої вибірки. Закон розподілу Студента (Госета).
Напрямки застосування малих вибірок: контроль якості продукції, технічне нормування, вибіркові фотографії робочого дня.

Тема 9. Методологія формування вибіркової сукупності домашніх господарств. (2 год.)

Основні етапи формування вибірки
Особливості стратифікації генеральної сукупності
Особливості формування вибірки Ротація вибірки.
Особливості оцінки основних показників та їх похибок у вибіркового спостереженні.
Поширення результатів вибіркового спостереження на генеральну сукупність.

Тема 10. Методологія формування вибіркової сукупності підприємств.

Статистичне спостереження у вивченні підприємств, що здійснюють роздрібну торгівлю.
Спостереження за динамікою цін виробників у статистичній практиці.

Тема 11 Спеціальні прийоми вибірових обстежень.

Неімовірнісні процедури формування вибірки: метод снігового шару , квотована вибірка. Сфери і умови застосування неімовірнісних вибірок. Особливості організації вибірових обстежень у часі (моментні вибірки).

Тема 12. Аналіз, контроль і коригування результатів вибірки.

Проблеми повноти охоплення вибіркової сукупності. Пропущені дані. Причини недоотримання даних та імовірні наслідки ігнорування їх. Методи оцінювання втрачених даних.

Проблеми помилок спостереження (відповідей респондентів), методи вимірювання їх і запобігання їм. Контроль даних. Коригування результатів для компенсації недоліків вибірки.

Тема 13. Ефективність вибірки.

Вартість вибірки. Порівняння вартості обстеження альтернативних основ вибірки. Оптимальний розмір вибірових одиниць.

Порівняння точності способів добору та методів оцінювання.

Обґрунтування оптимальної частки вибірки.

Ефективність використання додаткової інформації. Функція вартості вибірових обстежень. Мінімізація функції вартості

Тематика практичних і семінарських занять

Практична робота студентів, які вивчають спецкурс „Організація вибіркового обстеження”, передбачає поглиблене вивчення окремих теоретичних питань з тематики курсу і роботу над практичними завданнями (частина 1-а), а також розробку у робочих групах окремих складових програмно-методологічної та організаційної частини плану вибіркового спостереження на задану тематику(частина 2-а).

Заняття 1. Теоретичні основи вибіркового обстеження.(1 год)

Нормальний розподіл та його математичні характеристики. Графічна інтерпретація нормального розподілу за допомогою гістограми.

Закон великих чисел. Основні теореми закону великих чисел:теореми Бернуллі, Чебишева,Ляпунова.Інтеграл Лапласа.

Несиметричні розподіли і проблема з асиметрією.

Заняття 2Розрахунок вибірових оцінок і похибок вибірок.(2 год)

Загальні правила оцінювання для всіх способів формування вибірки.

Пряме оцінювання сумарних і середніх величин.

Оцінювання часток розподілу.

Точкові та інтервальні оцінки.Симетричні несиметричні інтервали.

Способи поширення вибірових оцінок на генеральну сукупність.

Побічні методи оцінювання: по відношенню, по регресії.

Особливості застосування кожного методу оцінювання для різних способів формування вибірових сукупностей.

Відносна точність оцінок.

Заняття 3.Визначення обсягу і способи формування вибірки. .(1 год)

Якість даних при різній відносній точності оцінювання. Особливості розрахунку мінімально необхідного обсягу вибірки при заданому рівні абсолютної і відносної точності оцінювання.

Попередня оцінка дисперсій при різних способах формування вибірки.

Визначення обсягу вибірки при обстеженні двох і більше ознак.

Повторні вибірові обстеження однієї і тієї ж сукупності. Ротація одиниць вибіркової сукупності .Приклади.

Заняття 4.Стратифікована вибірка. .(1 год)

Особливості вибірових обстежень у неоднорідних сукупностях.

Кількісні та якісні критерії якості стратифікації генеральної сукупності.

Визначення обсягів стратифікованих вибірок. Розміщення вибірки за двома і більше ознаками. Добір квотами.

Заняття 5.Мала вибірка.(1 год)

Особливості розподілу статистичних даних малої вибірки.

Імовірності розподілу похибок малої вибірки. Закон розподілу Стюдента (Госета).

Напрямки застосування малих вибірок: контроль якості продукції, технічне нормування, вибіркові фотографії робочого дня.

Заняття 6. Практика використання вибіркового методу у статистичних спостереженнях. .(1 год)

Вибіркове обстеження з питань економічної активності населення.

Вибіркове обстеження споживчих цін і цін виробників промислової продукції.

Вибіркове спостереження у вивченні підприємств ,що здійснюють роздрібну торгівлю.

Заняття 7 Контрольна робота. .(1 год)

Заняття 8. Формування вибірки та складання плану для конкретного статистичного спостереження. .(1 год)

Обґрунтування обсягу і структури вибірки.

Розробка програмно-методологічної частини плану статистичного спостереження.

Визначення організаційної частини плану статистичного спостереження.

Заняття 9. Презентація і обговорення результатів вибірових спостережень на задану тематику..(1 год)

Презентація результатів вибірових спостережень на задану тематику.

Оцінка організованих і проведених вибірових спостережень за критеріями точності і повноти отриманих результатів.

Лабораторні роботи

Лабораторні роботи студентів , які вивчають спецкурс „Організація вибірових обстежень” , передбачають поглиблене вивчення окремих теоретичних питань з тематики курсу за допомогою програми Excel , а саме формування вибірки різними способами, вибір оптимального способу для конкретного завдання.

Заняття 1. Формування вибірки заданої генеральної сукупності простим випадковим відбором за допомогою програми Excel . .(2 год.)

Визначення необхідного обсягу вибірки. Розрахунок стандартної і граничної похибок для середньої і часток. Розрахунок відносної похибки. Розповсюдження даних на генеральну сукупність

Заняття2. Формування вибірки заданої генеральної сукупності механічним способом за допомогою програми Excel . .(2 год.)

Визначення необхідного обсягу вибірки. Розрахунок стандартної і граничної похибок для середньої і часток. Розрахунок відносної похибки. Розповсюдження даних на генеральну сукупність.

Заняття3. Формування вибірки заданої генеральної сукупності на основі стратифікованого відбору за допомогою програми Excel . .(2 год.)

Визначення необхідного обсягу вибірки. Розрахунок стандартної і граничної похибок для середньої і часток. Розрахунок відносної похибки. Розповсюдження даних на генеральну сукупність.

Заняття4. Формування вибірки заданої генеральної сукупності серійним відбором за допомогою програми Excel . .(2 год.)

Визначення необхідного обсягу вибірки. Розрахунок стандартної і граничної похибок для середньої і часток. Розрахунок відносної похибки. Розповсюдження даних на генеральну сукупність.

Заняття5. Визначення оптимального способу відбору . Оформлення висновків. .(2 год.)

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ПРОГРАМНОГО МАТЕРІАЛУ КУРСУ

Самостійна робота студентів, які навчаються за магістерською програмою "Економічна статистика" передбачає поглиблене вивчення окремих теоретичних питань з тематики курсу і роботу над практичними завданнями (частина 1-а), а також розробку програмно-методологічної та організаційної частини плану вибіркового спостереження відповідно до проблематики магістерської наукової роботи (частина 2-а).

Частина 1 (14 год)

Тема 4. Точність вибірових оцінок

Користуючись інформаційною базою, яку представлено у комп'ютерному банку даних кафедри статистики (файл "Вибіркові спостереження. Торгівля")

1. Сформувати просту випадкову вибірку, яка б із імовірністю 0,954 забезпечувала 10% точність оцінки середнього розміру товарообороту у розрахунку на один магазин.
2. Розрахувати вибірову оцінку середньої, граничну похибку та довірчі інтервали.
3. Поширити результати вибірових оцінок на генеральну сукупність з метою оцінки загального обсягу товарообороту всіх підприємств..
4. У табличному редакторі "Microsoft Excel" розрахувати загальний і середній розмір товарообороту у генеральній сукупності магазинів. Визначити фактичні абсолютні та відносні похибка середнього та загального товарообороту. Зробити висновок про якість вибірового оцінювання.
5. Що треба зробити для підвищення якості вибірової оцінки?

Література: Л.1, Л6, Л7

Тема 5. Визначення обсягів вибірки

Визначення необхідного обсягу вибірки при оцінюванні 2-х і більше ознак.

Контрольні питання:

Які існують підходи до визначення обсягу вибірки при оцінюванні 2-х і більше ознак.

Література: Л.18

Тема 6. Стратифікована вибірка

Користуючись інформаційною базою, яку представлено у комп'ютерному банку даних кафедри статистики (файл "Вибіркові спостереження. Торгівля") визначити мінімально необхідні обсяги вибірки, які б з імовірністю 0,954 забезпечували граничну похибку вибіркової оцінки середнього розміру товарообороту обсягом 15 тис. грн. при різних способах розміщення вибірки:

рівномірного

пропорційного

оптимального

Література: Л.6, Л7

Тема 7. Багатоступеневі вибірки

Ознайомитись з процедурою формування (у тому числі етапами і ротацією) багатоступеневої вибірки у вибіркового спостереженні з питань економічної активності населення.

Контрольні питання:

1. Що являє собою генеральна сукупність у вибіркового спостереженні з питань економічної активності населення і за якими ознаками вона стратифікується.
2. Які основні етапи та одиниці відбору у вибіркового спостереженні з питань економічної активності населення.
3. У чому суть ротації вибірки. З якою метою вона проводиться.

Література: Л.6, Л7

Тема 8. Спеціальні прийоми вибіркового обстежень (4 год).

Ознайомитись з теорією моментного вибіркового спостереження за використанням робочого часу працівників. *Контрольні питання:*

1. Як визначається кількість моментів спостереження у моментному вибіркового спостереженні за використанням робочого часу працівників.
2. Який статистичний інструментарій прийнято використовувати у моментному вибіркового спостереженні за втратами робочого часу працівників.

Література: Л13

Частина 2 (6 год)

У ході вивчення цього та інших курсів магістерської програми студенти визначаються з проблематикою майбутньої магістерської роботи. Бажаним є при цьому орієнтація на набуті знання, досвід та інформаційні матеріали, які були отримані під час виробничої та навчальної практик.

Відповідно до тематики магістерської роботи визначаються основні питання методології статистичних спостережень за об'єктом дослідження, у тому числі організації вибіркового спостереження.

При виконанні самостійної роботи над розробкою проблематики магістерського дослідження у рамках курсу " Організація вибіркового спостереження" студенту потрібно

- Визначити об'єкт(ти) дослідження відповідно до тематики магістерської роботи.
- Сформулювати основні завдання дослідження Визначити основні складові об'єкту та відповідні показники, які потребують вибіркового оцінювання
- Скласти план вибіркового спостереження з метою оцінки відповідних показників. У плані:
  1. описати генеральну сукупність та одиниці відбору;
  2. обґрунтувати необхідний обсяг вибірки, спосіб та процедуру і формування;
  3. розробити статистичний інструментарій;
  4. визначити органи спостереження та потенційних замовників і користувачів результатів вибіркового спостереження;
  5. провести пробне вибірконе оцінювання показників і відкоректувати розроблений план.

Робота подається у письмовій формі у вигляді звіту з обов'язковим наведенням статистичного інструментарію (у тому числі розроблених анкет), інших вихідних даних та списком використаних джерел.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Сутність, переваги та сфери використання вибірових обстежень.
2. Основа вибірки. Типи основ.
3. Одиниця основи вибірки, вибіркова одиниця, одиниця спостереження.
4. Гніздові одиниці основи вибірки.
5. Багатоступеневі основи вибірки.
6. Способи організації вибірових обстежень; систематичний і серійно-гніздовий добір.
7. Розшарований добір з однаковою і пропорційними частками вибірки.
8. Багатоступеневі та комбіновані способи формування вибірок.
9. Загальні правила оцінювання параметрів первинної сукупності для всіх способів формування вибірових сукупностей.
10. Властивості вибірових оцінок: спроможність (обґрунтованість), незміщеність, ефективність.
11. Функції вибірових оцінок.
12. Точкові оцінки. Поправки на скінченність сукупності.
13. Симетричні та несиметричні інтервали оцінювання.
14. Відносна точність оцінок.
15. Співвідношення відносної точності та відносної ефективності оцінок.
16. Особливості оцінювання результатів вибірки за різних способів добору.
18. Розрахунок мінімально необхідного обсягу вибірки.
19. Абсолютний і відносний заданий рівень точності оцінок при визначенні обсягів вибірки.
20. Попередня оцінка дисперсій за різних способів формування вибірки.
21. Обсяг вибірки при обстеженні двох і більше ознак.
22. Повторні вибірові обстеження однієї і тієї ж сукупності.
23. Принципи ротації одиниць вибіркової сукупності.
24. Особливості вибірових обстежень у неоднорідних сукупностях.
25. Сутність стратифікованої вибірки. Принципи стратифікації
26. Рівномірний спосіб розміщення стратифікованої вибірки.
27. Пропорційний спосіб розміщення стратифікованої вибірки.
28. Оптимальний спосіб розміщення стратифікованої вибірки.
29. Визначення обсягів стратифікованих вибірок.
30. Формування вибіркової сукупності методом «квот».
31. Сутність методу підвибірок. Особливості побудови основ вибірок.
32. Сфери практичного застосування багатоступеневих вибірок.
33. Різновиди простої двоступеневої вибірки: а) гніздовий; б) розшарований.
34. Подвійна вибірка з розшарування первинної сукупності.

35. Проста триступенева вибірка.
36. Розміщення вибірки за умови однакового розміру одиниць первинної сукупності з рівними ймовірностями добору.
37. Розміщення вибірки за умови різного розміру одиниць первинної сукупності з однаковою ймовірністю добору.
38. Розміщення вибірки за умови різного розміру одиниць первинної сукупності з ймовірністю добору пропорційного розміру одиниць.
39. Порівняння точності оцінювання альтернативних методів формування підвбірок.
40. Особливості формування вибірки при розшаруванні первинної сукупності за двома і більше ознаками.
41. Особливості організації вибірових обстежень у часі (моментні вибірки).
42. Особливості багатозначних вибірок.
43. Принципи розміщення багатозначних вибірок та оцінювання точності результатів.
  44. Схеми формування вибірових сукупностей, орієнтованих на витрати.
  45. Проблеми повноти охоплення вибіркової сукупності. Причини втрат (недоотримання) даних та ймовірні наслідки ігнорування їх.
  46. Методи оцінювання втрачених даних.
  47. Проблеми оцінювання, пов'язані з відповідями респондентів; методи запобігання їм та вимірювання.
48. Контроль даних вибірових обстежень.
49. Коригування результатів для компенсації недоліків вибірки.
50. Вартість вибірки. Порівняння вартості обстеження альтернативних основ вибірки.
51. Оптимальний розмір вибірових одиниць.
52. Порівняння точності способів добору та методів оцінювання.
53. Обґрунтування оптимальної частки вибірок.
54. Функція вартості вибірових обстежень. Мінімізація функції вартості.

Рекомендована література

Підручники і навчальні посібники.

1. Статистика. Підручник/ За ред. Герасименка С.С. – К. :Вища школа, 2002р.
2. Джессен Р. Методы статистических обследований – М.: Финансы и статистика, 1985.
3. Дружинин Н, К. Выборочное наблюдение и эксперимент — М.: Статистика, 1977.
4. Ефимова М.Р. Выборочный метод и его применение в производственных исследованиях. Учеб.пособ.М – 1978.-42с.
5. Йейтс Ф. Выборочный метод в переписях и обследованиях: Пер. с англ. — М.: Статистика, 1965.
6. Кокрен У. Методы выборочного обследования: Пер. с англ. — М.: Статистика, 1976.
7. Кылов В. Н. Выборочный метод в статистике. — М.: Госстатиздат, 1957.
8. Черняк О. І. Техніка вибірових досліджень. — К.: МІВВЦ. 2001.
9. Шварц Д. Выборочный метод: Пер. с нем. — М.: Статистика, 1978.
10. Шляпентох В. 3. Проблемы репрезентативности социологической информации. — М.: Статистика, 1976.
11. Саріогло В.Г. Проблемы статистического взвешивания выборочных данных: Монографія. – К. :ІВЦ Держкомстату України, 2005. – 264с.

Методичні розробки

12. Магістерські програми. Економічна статистика. Програма „організація та управління статистичними дослідженнями”. 2001/02 навч. рік Ч. II Колектив авт. Під кер. Моторина. –К.:КНЕУ, 2001. – 148с.
13. Впровадження вибірових методів спостереження у статистиці праці. Матеріали наради 27.07.93, м. Львів.

Нормативні документи та інструктивні матеріали

14. Закон України „Про внесення змін і доповнень до Закону України „Про державну статистику”//ВВРУ, 2000, №43.
15. Постанова Кабінету міністрів України „Про затвердження Положення про проведення статистичних спостережень та надання органами державної статистики послуг на платній основі.” Від 08.11.00//www.stat.lviv.ua/

Наукові публікації в періодиці

- 16.Осауленко О.Г. Проблеми підготовки програми розвитку державної статистики на 2003 -2007 роки// Статистика України, 2001. №4-с.4-7
- 17.Чирков В.Г.,Погодін С.О. Точність і надійність вибірових даних//Статистика України, 2000. - .№3 – с.15 – 17.
- 18.Чирков В.Г.Методологія формування складу показників вибірових спостережень// Статистика України, 2001. - №4-с.4-7.
- 19.Гончар О.В.Визначення об'єму вибірки в асиметричному розподілі// Статистика України , 2001. -№3 –с.36-42.
- 20.Момот В.Є.Аналіз методів побудови вибірок з погляду завдань маркетингового дослідження//Маркетинг в Україні.№6, 2002,с.50-55.

Підсумкова оцінка знань студента.Критерії оцінювання.

Підсумкова оцінка знань студента передбачає попереднє окреме оцінювання роботи студента під час аудиторного і самостійного навчання і виконання завдань на іспиті,а саме:

Контрольна робота – 10 балів

Виконання лабораторних індивідуальних робіт із письмовим звітом– 10 балів

Виконання письмового звіту про самостійно розроблений у робочих підгрупах план вибірового спостереження відповідно до заданої тематики– 10 балів.

За кожне практичне заняття можна набрати 3 бали:

- теоретичні знання – 1 бал;

- виконання практичних завдань аудиторно – 2 бали.

Максимум за аудиторні практичні заняття можна отримати 30 балів (10*3).

Іспит проводиться у письмовій формі.Екзаменаційний білет складається з двох теоретичних питань і трьох прикладів. Виконання всіх 5 завдань оцінюється в 40 балів.По 5 балів за теоретичні питання і по 10 за приклади.

Шкала оцінювання

Бали	Оцінка
До 30	недопуск
30 -60	2
60 -75	3
75 - 85	4
85 - 100	5

Робоча навчальна програма

З предмету

Організація вибіркового обстеження.